

Helsinki 1945. Työväen kirjapaino.

**AUTOLIIKENTEEN
TYÖNANTAJAYHDISTYS r.y:n
JA
SUOMEN
KULJETUSTYÖNTEKIJÄIN LIITTO r.y:n
VÄLINEN
TYÖEHTOSOPIMUS**

HELSINKI 1945

Työehtosopimus

Autoliikenteen Työnantajayhdistys r.y:n ja Suomen Kuljetustyöntekijäin Liitto r.y:n sekä Autoliikenteen Työnantajayhdistyksen ulkopuolella olevien, tämän sopimuksen allekirjoittaneiden linja-autoliikennettä harjoittavien työnantajain ja Suomen Kuljetustyöntekijäin Liitto r.y:n välillä.

1 §.

Tällä sopimuksella määritellään kaikkien Autoliikenteen Työnantajayhdistys r.y:n linja-autoliikennettä harjoittavien jäsenliikkeitten sekä mainitun työnantajayhdistyksen ulkopuolella olevien liikkeitten, jotka ovat hyväksyneet tämän sopimuksen linja-autoliikenteen linjahenkilökunnan työ- ja palkkaehdot.

2 §.

Normaalityöaika on 94 tuntia kahdessa viikossa, sekä paikallisliikenteessä 188 tuntia neljässä viikossa.

Päivittäinen työaika linja-autokuljettajilla ei saa kuitenkaan olla 12 tuntia pitempi, ellei siihen tilapäisesti ole pakoittavia syitä.

Yhtämittäinen ajoaika kaukolinjoilla ei saa ylittää 6 tuntia, ellei siihen ole varattu välillä vähintään 30 min. lepoaikaa. Paikallisliikenteessä voidaan tästä ehdosta työnantajain ja työntekijäin keskinäisin sopimuksin poiketa. Kuitenkaan ei paikallisliikenteessä saa jakaa työpäivää useampaan kuin kahteen työvuo- roon.

Yleensä noudatetaan, mitä liikenneluvan 4. kohta ja moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuksen 51 §:n 2. ja 3. kohta määrää.

Työaika linja-autonkuljettajalla lasketaan siitä hetkestä, kun kuljettaja ottaa auton haltuunsa tai alkaa kunnostaa sitä siihen hetkeen kunnes kuljettaja jättää sen joko halliin tai toiseen haltuun. Linjoilla, joilla linjan päässä on pitemmän aikaa kestävä seisonta-aika, lasketaan työaika seuraavasti: Ennen aikataulun mukaista lähtöä lasketaan $\frac{1}{2}$ tuntia lähdön valmistusaikaa sekä perille saapumisesta samoin $\frac{1}{2}$ tuntia selvitysaikaa. Mikäli kuljettaja seisonta-aikana osallistuu auton huoltoon tai suorittaa muuten työnantajan hänelle uskomia tehtäviä, lasketaan niiden suoritukseen kulunut aika työajaksi. Jos kuljettaja linjalla joutuu olemaan matkalla asuinpaikkakunnalta vähintään 9 tuntia, lasketaan matkasta

2

ajoaikasta riippumatta kuljettajan hyväksi täysi 8 tunnin työpäivä. Mikäli kuljettaja matkalla hänestä riippumattomasta syystä esim. autorikon tai luonnonesteitten takia joutuu odottamaan apua, lasketaan hänelle työajaksi koko se aika minkä hän tekee työtä esteen poistamiseksi tai joutuu vartioimaan autoa.

Varsinaisen työajan, työhöntulojärjestyksen sekä tarpeelliset väliajat työssä määrää liikkeen johto lain ja tämän työehtosopimuksen sallimissa rajoissa.

Jokaisella työntekijällä on työkortti tai kirja, johon merkitään päivittäinen kunkin työntekijän suorittamat työtunnit.

3 §.

Kullakin tämän sopimuksen alaisella työntekijällä on työhön otettaessa koeaika, mikä on 1 kuukausi. Tämän koeajan kuluessa työn johdolla on oikeus erottaa työntekijä ilman irtisanomisaikaa ja tällä taas puolestaan oikeus erota, ilman irtisanomisaikaa ja jättää työnsä irtisanomispäivän iltana, jolloin palkka maksetaan eroamishetkellä työsuhteen päättymiseen saakka.

4 §.

Täysin työkykyisillä 18 vuotta täyttäneille työntekijöille maksetaan valtioneuvoston työ-

3

palkkojen säännöstelystä 19 päivänä kesäkuuta 1945 antaman päätöksen mukaisesti eri paikkakuntaluokissa seuraavat palkat:

Linja-auton kuljettajat:

	I	II	III	IV
Tuntipalkka	34: 50	33: —	31: 50	30: —
Viikkopalkka	1,620: —	1,550: —	1,480: —	1,410: —
Kuukausipalkka	6,900: —	6,600: —	6,300: —	6,000: —

Linja-auton rahastajat:

Tuntipalkka	23: —	21: 75	20: 75	19: 50
Viikkopalkka	1,080: —	1,020: —	975: —	915: —
Kuukausipalkka	4,600: —	4,350: —	4,150: —	3,900: —

Varsinaisten kaupunkivaunujen rahastajille suoritetaan kuitenkin edellämainittuja palkkoja tunnilta 1: 25, viikolta 60: — ja kuukaudelta 250: — korkeampi palkka.

Eri paikkakuntaluokkiin luetaan seuraavat kaupungit, kauppalat ja maalaiskunnat:

Paikkakuntaluokka I.

- Kaupungit:
Helsinki, Kemi, Tornio.
- Kauppalat:
Rovaniemi.
- Maalaiskunnat:
Alatornio, Enontekiö, Hyrynsalmi, Ii,

4

Inari, Karunki, Keminkemäki, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Kuivaniemi, Kuusamo, Muonio, Pelkosenniemi, Posio, Pudasjärvi, Puolanka (pohj. osa), Ranua, Rovaniemi, Salla, Savukoski, Simo, Sodankylä, Suomussalmi, Taivalkoski, Tervola, Turtola, Utsjoki, Yli-Ii, Ylitornio.

Paikkakuntaluokka II.

- Kaupungit:
Hanko, Jyväskylä, Kotka, Lahti, Oulu, Tampere, Turku.
- Kauppalat:
Kauniainen, Kerava, Lieksa, Nurmes.
- Maalaiskunnat:
Helsingin mlk. (liittosalueen ulkopuolelle jäävä osa), Jyväskylän mlk., (Tikkakoski, Vaajakoski, Äijälä), Jaaski (väli- rauhansopimuksessa mainitusta rajasta pohjoiseen oleva Vuoksen itäpuolitse I Imatralle johtavan maantien ja Vuoksen välinen alue ja sanotun maantien lähimäyryjäristö), Kaarina, Kiiminki, Kuhmo, Kymi (teollisuusalue), Maaria, Messukylä, Puolanka (Kaukopäästä etelään Vuoksen molemmin puolin oleva Vuoksenlaakson teollisuusalue pitäjän rajoja myöten), Utajärvi (pohj. osa), Ylikiuminki, Ylöjärvi (etelä osa).

5

Paikkakuntaluokka III.

- a) Kaupungit:
Hamina, Heinola, Hämeenlinna, Iisalmi, Joensuu, Kajaani, Kokkola, Kuopio, Lappeenranta, Loviisa, Maarianhamina, Mikeli, Naantali, Pietarsaari, Pori, Porvoo, Raahе, Rauma, Savonlinna, Tammisaari, Vaasa.
- b) Kauppalat:
Hyvinkää, Karjaa, Karkkila, Kouvola, Lauritsala, Lohja, Loimaa, Nokia, Piekämäki, Riihimäki, Salo, Seinäjoki, Suolahti, Valkeakoski, Vammala, Varkaus, Äänekoski.
- c) Maalaiskunnat:
Akaa, Anjala, Espoo (Helsingin—Turuntie ja sen eteläpuoli), Hangon mlk., Harjavalta, Haukipudas, Hyvinkään mlk. (Jokela ja Viertola), Hämeenlinnan mlk. (Alajärvestä pohjoiseen oleva osa), Ilo-mantsi, Joutseno, Jyväskylän mlk. (muu osa), Jämsänkoski, Kajaanin mlk., Keuru, Kuusankoski (se alue, joka pohjoisessa rajoittuu linjaan Suurisaaren eteläkärki—Harjunjoen yli Harjun asemalle vievä maantiesilta sekä lännessä linjaan Suurisaaren eteläkärki — maantieristeys Kausala—Koria-Kuusankoski), Kuusjärvi, Kymi (muu osa), Lempäälä, Lohjan mlk.

6

(Virkkala), Muhos (pohj. osa), Mänttä, Nurmeksen mlk., Orivesi, Oulujoki, Paltamo, Parainen (Malmi), Pielisensuu, Pielisjärvi, Pirkkala, Sippola, Sotkamo, Säynätsalo, Tuusula (Jokela, Järvenpää), Utajärvi (etelä osa), Valtimo, Vanaja, Ylöjärvi (pohj. osa).

Paikkakuntaluokka IV.

- a) Kaupungit:
Kaskinen, Kristiinankaupunki, Uusikaarlepyy, Uusikaupunki.
- b) Kauppalat:
Forssa, Ikaalinen.
- c) Maalaiskunnat:
Espoo (muu osa), Hyvinkään mlk. (muu osa), Hämeenlinnan mlk. (muu osa), Jääski (muu osa), Kuusankoski (muu osa), Lohjan mlk. (muu osa) Muhos (etelä osa), Parainen (muu osa), Raisio (muu osa), Ruokolahti (muu osa), Tuusula (muu osa) ynnä muut maalaiskunnat.

Linjakenkilökunnan palkat määräytyvät sen paikkakunnan mukaan, missä asianomaisella työn laadun ja tarkoituksenmukaisuuden mukaan on vakinainen asunto.

Kaukolinjoilla, joilla linjakenkilökunta joutuu yöpymään varsinaisen asutopaikkakun-

7

tansa ulkopuolella hankkii ja kustantaa asunnon työnantaja.

Edellämainittuja palkkoja tarkistetaan tätä sopimusta irtisanomatta Valtioneuvoston palkkojen järjestelystä mahdollisesti antamien ohjeiden mukaan.

Ylityötä teetetään lain sallimissa rajoissa ja maksetaan lain mukainen korvaus.

Ylityöaikaa määriteltäessä lasketaan kahden peräkkäiseen viikkoon 94 tuntia. Työntekijälle kahden viikon aikana kertyneistä ylityötunneista maksetaan 12 tunnilta 50 %:lla koroitettu palkka ja sen yli meneviltä työtunneilta 100 %:lla koroitettu palkka. Jos työsuhte lakkaa kesken tämän kahden viikon lasketaan 50 % ja 100 % korotuksia suhteellisesti.

Ylityökorvauksia laskettaessa määritellään työntekijän tuntipalkka jakamalla kuukausipalkka 200:lla ja viikkopalkka 47:llä.

Vapaapäivänä suoritetusta työstä maksetaan 100 %:lla koroitettu palkka.

5 §.

Palkka linjakenkilökunnalle määrätään joko viikko- tai kuukausipalkkana ja maksetaan edellisessä tapauksessa viikottain ja jälkimmäisessä tapauksessa kunkin kuukauden 15. ja viimeisenä päivänä työaikana työnantajan määrämällä ajalla, pyhän sattuessa edellisenä arkipäivänä.

8

6 §.

Työntekijöille myönnetään vuosiloma lain mukaan. Kaasutinautojen kuljettajille myönnetään kuitenkin vähintään 7 vuorokauden loma, jos työntekijä on ollut palveluksessa 6 kuukautta sekä vähintään 14 vuorokautta työsuhteen jatkuttua yhden vuoden.

Loma-ajalta kuuluva palkka maksetaan pyydettyäessä loma-ajan alkaessa.

Sunnuntaityöstä tuleva vapaa-aika annetaan viikon kuluttua työn suorittamisesta. Kullekin työntekijälle on kalenterikuukauden aikana järjestettävä ainakin yksi vapaa sunnuntai. Paikallisliikenteessä voidaan tästä ehdosta työnantajain ja työntekijäin keskinäisin sopimuksin poiketa.

7 §.

Työntekijän sairaus ja häikämyrkytystapauksissa suoritetaan palkkaa voimassaolevan lain mukaan.

Työntekijät ovat oikeutetut halutessaan kahden työnantajan kustantamaan lääkärintarkastukseen vuosittain. Lääkärintarkastuksen suorittaa työnantajan osoittama lääkäri ja tapahtuu se vapaa-ajalla.

8 §.

Irtisanomisaika on palkkojen maksun välinen aika kuitenkin enintään 14 vuorokautta.

9

9 §.

Työntekijöillä on oikeus valita Suomen Työntekijöiden Keskusliiton ja SAK:n välillä tehdyn yleissopimuksen 4. kohdan edellyttämässä järjestyksessä yksi tai useampia luottamusmiehiä, jotka esiintyvät heidän valtuuttaminaan tämän työehtosopimuksen tulkintaa ja muitakin työntekijäin ja työnantajain suhteita koskeissa asioissa.

Luottamusmiehen valinnasta annetaan työnantajalle kirjallinen ilmoitus.

10 §.

Tämän työehtosopimuksen tulkintaa koskevissa asioissa neuvotellaan ensin paikallisen työnantajan ja valittujen luottamusmiesten sekä sitten liittojen välillä. Jos asia ei siinäkään selviä, jätetään se välmiesten ratkaistavaksi joista kumpikin sopimuspuoli valitsee kaksi ja nämä viidennen puheenjohtajaksi. Elleivät he sovi puheenjohtajan vaalista, määrää sen sosialiministeriö.

Jos riita-asia tahdotaan saada välmiesten ratkaistavaksi, on siitä tehtävä kirjallinen ilmoitus vastapuolelle selvästi esittämällä vaatimuksensa ja valitsemaan välimiehet. Kun tällainen ilmoitus on tehty ja vastapuoli ei ole todistettavasti tiedon saatuaan kymmenessä päivässä antanut tietoa valitsemistaan väli-

miehistä, olkoon asian vireillepanija oikeutettu valitsemaan myös toiset kaksi välimiestä.

Sovinto-oikeuden on kokoonnuttava käsittelemään riidanalaista asiaa päivän kuluttua puheenjohtajan valitsemisesta.

Molemmat sopimuspuolet tyytyvät sovinto-oikeuden ratkaisuun.

Sovinto-oikeuden kulut maksaa hävinnyt puoli, ellei toisin sovita.

11 §.

Kummaltakaan puolelta ei aseteta esteitä järjestäytymiselle.

12 §.

Korjaamo- ja huoltohenkilökunnan palkat ja työehdot määräytyvät Autoalan Työntekijäliitto r.y:n ja Suomen Metallityöväen Liitto r.y:n välillä tehdyn työehtosopimuksen mukaan.

13 §.

Tämän työehtosopimuksen voimassaoloi- kana ei kummaltakaan puolelta toimeenpanna työseisausta.

14 §.

Kumpikaan sopimuspuoli ei ole velvollinen vastapuolelle suorittamaan työehtosopimuslain määräämiä hyvitys- y.m. sakkoja.

15 §.

Tämä työehtosopimus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1945 ja on voimassa toukokuun 1 p:vään 1946 sekä jatkuu vuoden kerrallaan, ellei sitä jommaltakummalta puolen irtisanota kirjallisesti vähintään 3 kuukautta ennen sopimusvuoden päättymistä.

Sopimuksen irtisanova puoli on velvollinen irtisanomisen yhteydessä jättämään vastapuolelle kirjallisen ehdotuksen uudeksi sopimukseksi.

Ellei näin menetellä on irtisanominen mitätön.

16 §.

Tätä työehtosopimusta on laadittu kaksi yhäpäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopimuspuolelle.

Helsingissä, heinäkuun 30 päivänä 1945:

Autoliikenteen Työntekijäyhdistys r.y.

Suomen Kuljetustyöntekijäin Liitto r.y.

.....

 Y. Vänntinen.

.....

 Fr. Hiilos.